

vel utraque Pars emanferit, Juramentum nihilofecius excipiendum est.

§. 210.

Si vero Testes die præfixo non compa-
ruerint, contra illos, eodem, qui §. 187. da-
tus est, modo procedendum erit.

§. 211.

Si Testis antequam attestationem a se edi-
tam Juramento confirmaverit, moriatur, at-
testatio nullo in casu jurata centeri potest,
nisi quum testis Juramentum in judicio obtu-
lerit, Pars adversa autem interposita appel-
latione, vel alio modo ipsam Juramenti de-
positionem protraxerit.

C A P U T XVII.

De probatione per Artisperitos.

§. 212.

Quæ in processu petitur probatio per Artis-
peritos (quales ii solum habendi sunt,
qui sufficientem de qualitate Rei inspiciendæ

judicandi peritiam possident) institui non potest, nisi per sententiam, vel Mandatum judiciale decreta fuerit, Judex autem eandem decernere non debet, quam necessaria sit, atque adeo nisi prius de re controversa satis edoctus fuerit.

§. 213.

Si metuendum esset, ne forma Rei controversæ immutetur, antequam Judex sufficientem cognitionem de eadem adquirat, hæc probatio postulante una vel altera parte etiam non expectata sententia, vel Mandato judicis suscipiatur.

§. 214.

Si hæc probatio per sententiam demandata, & neutra Pars contra eandem conquesta fuerit, ad Implorationem unius, vel alterius partis pro Inspectione oculari dies, hora & locus assignari, & Arteperiti, nec non si ipse Judex Rei Inspectioni interfuturus non sit, unus vel duo Commissarii delegari debent; quod si aliquo in loco ad hujusmodi Inspe-

Etiones proprie destinati præsto sint, Judex alios non denominato.

§. 215.

Si hæc probatio per Mandatum judiciale injuncta fuerit, simul dies pro ea adsignandus, & periti, ac pro re nata Commissarii Judiciales nominandi sunt.

§. 216.

Ad hanc probationem adhiberi non potest peritus, cujus testimonium in eadem controversia vel omnino rejiciendum, vel etiam duntaxat suspectum foret, si vero Judex ejusmodi peritum designaverit, parti utrique fas erit, eundem rejicere, atque ut alius nominetur, postulare. Hoc tamen intra dimidium Terminum pro Inspectione oculari præfiniti faciendum, secus vero postulatio amplius recipienda non est.

§. 217.

Quod si peritus ab una, vel altera parte rejectus, & sufficiens rejectionis ratio valide adducta fuerit, Judex illius loco alium sine mo-

ra constituat, id vero parti adversæ rite simul significetur.

§. 218.

Diem pro inspectione oculari præstituens Judex simul certam pecuniæ quantitatem pro impensis faciendis ex æquo præscribat, atque ad eam deponendam, nisi is, qui probationem obtulit, cum Judice & peritis hoc super articulo ultro convenerit, eundem adstringat, tum vero Inspectionem ocularem suscipiat, vel suscipi mandet, etiamsi una vel altera pars non compareret.

§. 219.

Ante Inspectionem ocularem Judex vel Commissarius a peritis ad singulum Actum juramento adstringendis Juramentum recipiat, quo spondere debent, se rem controversam accurate examinaturos & super qualitate, de qua edoceri Judex necesse habeat, integre vel perspicue relaturos esse.

§. 220.

§. 220.

In oculari Inspectione utrique parti permissum esto, peritos de iis, quæ e re cuique sua videbuntur, monere.

§. 221.

Ad plenam hujus generis probationem requiritur consentiens depositio duorum Artisperorum super quavis Rei controversæ qualitate, quæ probanda sit, si duo inter se dissentiant, Judex, vel Commissarius tertium adjungito Juramento, ut supra præscriptum est, obstringendum.

§. 222.

Opinio, cui tertius peritus accesserit, vera habenda est, si vero neque unius neque alterius opinioni accesserit, Inspectio ocularis aliis peritis adhibitis repeti debet.

§. 223.

Periti quantocius, & quidem antequam partes a loco inspectionis discedant, opinionem suam scripto conficiant, suaque subsignatione munitam Judici, vel Commissario tra-

dant, vel saltem ore de re comperta referant; judex vero vel ejus Commissarius relationem verbalem Protocollo rite atque exposite concipiendo inferat, idque a Peritis subsignari curet, in utroque casu opinio peritorum, quæ tamen duntaxat super qualitate rei controversæ exarari, & in qua idcirco nulla omnino mentio de jure partium fieri debet, Judici absque dilatione porrigenda est.

§. 224.

Judex vel Commissarius opinionem peritorum partibus in continenti & antequam eadem ab inspectione oculari discedant, prælegat, & si quid in ea obscuri, vel vitiosi occurrat, id statim emendari jubeat.

§. 225.

Opinio peritorum subinde a Judice partibus in apographo communicanda est, & super rei controversæ qualitate plenæ probationis vim obtineto, quin ulterior inspectio contra eandem locum habere possit.

§. 226.

§. 226.

Aestimationes (id est probationes valoris, quem res habeat) eodem modo suscipiendæ sunt, ac proinde adversus æstimationem rite peractam, ulterior æstimatio locum non habet; æstimatores sub juramento in singulo actu præstando verum valorem judicare tenentur, quem rei æstimandæ inesse omnibus circumstantiis mature perpensis suomet judicio compererint.

§. 227.

Inspectio ocularis judicialis sine ratione sufficiente nunquam suscipienda est, quoties vero suscipietur, semper duo periti assumantur, & juxta superius præscripta procedatur.
